

**UNIVERSITATEA "BABEŞ-BOLYAI"
CLUJ-NAPOCA**

**Facultatea de Ştiinţe Economice si
Gestiunea Afacerilor**

TEZĂ DE DOCTORAT

**CONTRIBUȚII PRIVIND PERFECTIONAREA ANALIZEI ȘI
MANAGEMENTULUI ACTIVEI ȘI PASIVEI ÎN
UNITĂȚI ALE COOPERĂȚIEI DE CREDIT DIN ROMÂNIA**

-REZUMAT-

Coordonator științific:

Prof.univ.dr. **Ioan BĂTRÂNCEA**

Doctorand,

Țiplea Augustin

CLUJ-NAPOCA

- 2011 -

**CONTRIBUȚII PRIVIND PERFECTIONAREA ANALIZEI ȘI MANAGEMENTULUI ACTIVELOR
ȘI PASIVELOR ÎN UNITĂȚI ALE COOPERĂȚIEI DE CREDIT DIN ROMÂNIA**

**UNIVERSITATEA „BABEȘ-BOLYAI” CLUJ-NAPOCA
Facultatea de Științe Economice și Gestiunea Afacerilor**

D-lui (d-nei) _____

Vă facem cunoscut că la data de _____, ora _____, în sala _____ a Facultății de Științe Economice și Gestiunea Afacerilor din Cluj-Napoca, str. Teodor Mihali nr.58 – 60, dl. **Țiplea Augustin** va susține, în ședință publică, teza de doctorat cu titlul “Contribuții privind perfecționarea analizei și managementului activelor și pasivelor în unități ale Cooperăției de Credit din România”, în vederea obținerii titlului științific de “Doctor în științe economice”.

Comisia pentru susținerea tezei de doctorat este alcătuită din:

Președinte	Prof.univ.dr.Dumitru Mățiș
Conducător doctorat	Prof.univ.dr. Ioan Bătrâncea
Referenți oficiali	Prof.univ.dr.Tatiana Moșteanu ASE București
	Prof.univ.dr.Vasile Cocriș - Universitatea “Al.I.Cuza” Iași
	Prof.univ.dr.Ioan Trenca – Universitatea “Babeș-Bolyai” Cluj-Napoca

Cu acest prilej, vă transmitem rezumatul tezei și vă invităm să participați la ședința publică de susținere a tezei de doctorat.

RECTOR,
Prof.univ.dr.Andrei Marga

**CONTRIBUTII PRIVIND PERFECTIONAREA ANALIZEI SI MANAGEMENTULUI ACTIVELOR
SI PASIVELOR ÎN UNITĂȚI ALE COOPERĂȚIEI DE CREDIT DIN ROMÂNIA**

CUPRINS

INTRODUCERE	4
STADIUL CUNOAȘTERII	11
1. ROLUL COOPERĂȚIEI DE CREDIT ȘI AL MANAGEMENTULUI BANCAR ÎN ECONOMIA CONTEMPORANĂ	14
1.1 Evoluții și tendințe ale sistemului bancar cooperatist din România	14
1.2 Poziția de piață a Băncii Centrale Cooperatiste CREDITCOOP în cadrul sistemului bancar din România	19
1.3 Coordonate ale managementului în cadrul sistemului bancar cooperatist	38
1.3.1 Componente, funcții și obiective ale managementului bancar cooperatist	38
1.3.2 Structura managementului bancar cooperatist	40
1.4 Procesul decizional în managementul bancar cooperatist	47
1.4.1 Etapele procesului decizional în managementul bancar cooperatist	47
1.4.2 Analiza financiară – instrument important în procesul managementului bancar cooperatist	49
1.4.3 Rolul sistemului informațional în procesul decizional	51
2 CREDITUL COOPERATIST ȘI ROLUL SĂU ÎN ECONOMIE	58
2.1 Definiția, clasificarea, funcțiile și trăsăturile caracteristice ale creditului	58
2.2 Tipuri de credite în cooperarea de credit – caracteristici și utilizări	66
2.2.1 Creditul de consum personal	66
2.2.2 Creditul pentru investiții imobiliare	69
2.3 Creditul în sistemul economiei contemporane	71
2.3.1 Principii și reguli generale privind activitatea de creditare	71
2.3.2 Etape ale analizei solicitării creditului în cooperarea de credit	78
3 ANALIZA ȘI MANAGEMENTUL RESURSELOR ȘI PLASAMENTELOR BĂNCILOR COOPERATISTE	81
3.1 Bilanțul – instrument de evaluare a poziției financiare a băncilor cooperatiste	81
3.2 Analiza activelor băncilor cooperatiste	84
3.3 Analiza corelației activelor cu pasivele unităților cooperatiste prin intermediul duratei de mobilizare și angajare a resurselor	91
3.3.1 Analiza în dinamică a plasamentelor cooperativele de credit	91
3.3.2 Analiza structurii activului bilanțier al cooperativele de credit	98
3.3.3 Analiza lichidității plasamentelor	100
3.3.4 Analiza dinamicii resurselor în cooperativele de credit	109
3.3.5 Analiza structurilor patrimoniale de pasiv la băncile cooperatiste	119
3.3.6 Analiza corelării activelor și pasivelor pe baza fluxurilor de trezorerie	123
3.3.6.1 Metode de evaluare și de raportare a fluxurilor de trezorerie	125
3.3.6.2 Un model de corelare a activelor și pasivelor bancare cu ajutorul fluxurilor de numerar	130
3.4 Analiza corelației activelor și pasivelor băncile cooperatiste	131
3.5 Analiza solvabilității bancare - rezultat al optimizării plasamentelor bancare cu fondurile proprii	

**CONTRIBUȚII PRIVIND PERFECTIONAREA ANALIZEI ȘI MANAGEMENTULUI ACTIVELOR
ȘI PASIVELOR ÎN UNITĂȚI ALE COOPERATIEI DE CREDIT DIN ROMÂNIA**

	136
3.5.1 Indicatorii adecvării capitalului	142
3.5.1.1 Indicatorul de solvabilitate 1	142
3.5.1.2 Raportul de solvabilitate 2	143
3.5.1.3 Rata capitalului propriu (Efectul de pârghie)	144
3.5.1.4 Raportul dintre capitalul propriu și capitalul social	147
4 PERFORMANȚA - REZULTAT AL MANAGEMENTULUI BĂNCILOR COOPERATISTE	151
4.1 Conceptul de performanță bancară	151
4.2 Analiza profitabilității - targetul central al managementului unităților cooperativațiilor de credit	152
4.3 Modalități de analiză a performanței în unitățile bancare cooperatiste	154
4.3.1 Reflectarea performanței instituției de credit	155
4.3.1.1 Analiza veniturilor băncilor cooperatiste	160
4.3.1.2 Analiza cheltuielilor băncilor cooperatiste	163
4.3.2 Analiza performanței bancare cu ajutorul ratelor	166
4.4 Investigarea factorilor explicativi ai performanțelor economico-financiare a băncilor cooperatiste	182
5 RISCURI ASOCIATE ACTIVITĂȚII BANCARE COOPERATISTE	191
5.1 Manifestarea riscurilor în unitățile cooperatiste de credit. Politici și proceduri de administrare	191
5.1.1 Politici și practici de administrare a riscului de lichiditate în băncile cooperatiste	192
5.1.2 Politici și modalități de administrare a riscului de creditare în băncile cooperatiste	195
5.1.3 Riscul de dobândă. Practici de administrare în băncile cooperatiste	201
5.1.4 Politici ale băncilor cooperatiste în administrarea riscului operațional	206
5.2. Profilul de risc și monitorizarea riscurilor în entitățile cooperativației de credit	212
5.2.1 Profilul de risc al entității bancare cooperatiste	212
5.2.2 Măsuri de prevenire a riscului bancar	214
5.2.3 Creditele neperformante și tratamentul acestora	218
5.2.3.1 Costurile creditelor neperformante suportate de bănci	218
5.2.3.2 Principalele cauze ale apariției creditelor neperformante	219
5.2.3.3 Identificarea creditelor neperformante	220
5.2.3.4 Tratatamentul creditelor neperformante	221
5.3 Sistemul de rating CAMPL – modalitate de evaluare a riscului global al băncilor cooperatiste	222
5.4 Un model de rating pentru băncile cooperatiste din România	257
CONCLUZII ȘI PROPUNERI	263
B I B L I O G R A F I E	273
LISTĂ FIGURI	290
LISTĂ TABELE	292
ANEXE	293

CONTRIBUTII PRIVIND PERFECTIONAREA ANALIZEI SI MANAGEMENTULUI ACTIVELOR SI PASIVELOR ÎN UNITĂȚI ALE COOPERĂȚIEI DE CREDIT DIN ROMÂNIA

Teza de doctorat intitulată „**Contribuții privind perfecționarea analizei și managementului activelor și pasivelor în unități ale Cooperăției de Credit din România**” este rodul preocupărilor teoretice cât și al experienței în domeniul financiar-bancar. Această cercetare are drept scop de a evidenția modalitățile de analiză a băncilor cooperatiste de credit din România.

Scopul acestei teme de cercetare are în vedere crearea pentru managementul băncii cooperatiste de proceduri și mecanisme menite să ajute la identificarea riscurilor în activitatea de creditare.

Apreciem că tema de cercetare aleasă va constitui o provocare atât pentru analiștii financiari, cât mai ales pentru bancheri și inspectorii de credite care prin rapoartele de analiză financiară garantează pentru corectitudinea reflectării în situațiile financiare a mișcării activelor și pasivelor bancare, și constituie un ghid orientativ pentru administrarea riscurilor semnificative în domeniul bancar, ghid care trebuie să țină cont de profilul de risc al fiecărei bănci cooperatiste de credit și care să ofere soluții teoretice și practice pentru prevenirea, transferul și acoperirea riscurilor.

Premisa teoretică și practică a temei de cercetare aleasă o constituie faptul că, în contextul armonizării contabilității, proces definitiv al începutului de mileniu III, analiza financiară capătă o însemnătate crucială pentru toate domeniile vieții economico-sociale și înainte de toate, pentru lumea afacerilor. Acest context nou, implică existența unui complex de factori, în mediul autohton de afaceri, iar cunoașterea și gestionarea eficientă a influenței acestora constituie una dintre condițiile de bază ale succesului în afaceri.

Considerăm că factorii determinanți ai economiei românești – tranziție, integrare, globalizare – oferă oportunități importante pentru creșterea performanțelor economico-financiare, realizarea de echilibre financiare, dar presupun și riscuri majore.

Alături de băncile de economisire și creditare în domeniul locativ, băncile de credit ipotecar, instituțiile emitente de monedă electronică, băncile cooperatiste de credit întregesc sistemul instituțiilor de credit din România, întrucât reprezintă o zonă de stabilitate într-un mediu economic incert.

Fiind înființate în zona rurală, multe bănci cooperatiste se bucură de o semnificativă cotă de piață în afaceri locale și sunt adesea cele mai mari în ce privește numărul de filiale sau locații de birou într-o piață locală.

Pentru o bancă cooperatistă trei caracteristici sunt în mod particular relevante: mecanismul de guvernare „un om / un vot”, urmărirea obiectivelor altele decât maximizarea profitului și o bază de capital care constă în mare măsură dintr-o înzestrare fără proprietari finali.

CONTRIBUTII PRIVIND PERFECTIONAREA ANALIZEI SI MANAGEMENTULUI ACTIVELOR SI PASIVELOR ÎN UNITĂȚI ALE COOPERATIEI DE CREDIT DIN ROMÂNIA

În procesul de creditare a membrilor cooperatori, un rol important îl are analiza financiară. Aceasta se realizează în urma discuțiilor preliminare în vederea acordării creditului, dintre bancă și potențialul beneficiar de credit. Scopul principal al analizei financiare efectuată de un inspector de credit din bancă este evaluarea cererilor de creditare, determinarea gradului de risc al unui credit și dacă acordarea acestuia se justifică din punctul de vedere al băncii.

Multe din creditele neperformante apar atunci când inspectorul de credite nu consideră că analiza financiară este un factor important în luarea deciziei finale, de acordare sau respingere a cererii de creditare a solicitantului.

Pentru a reduce riscul insolvabilității, fiecare bancă cooperatistă ar trebui să-și construiască un sistem riguros de analiză financiară, având în vedere cei doi piloni ai raportării financiare și anume: bilanțul și contul de profit și pierdere a băncii cooperatiste.

Ofițerul de credit trebuie să identifice gradul de risc care însoțește orice cerere de credit și să facă o evaluare a acceptabilității acestuia pentru banca cooperatistă. În situația în care riscul este ridicat, dar este totuși considerat acceptabil, acesta se va reflecta în condițiile de creditare.

Din analiza întreprinsă am constatat că politica organizațiilor cooperatiste de credit privind analiza riscului de credit și al riscurilor asociate la băncile cooperatiste se concretizează în administrarea și limitarea riscurilor prin aplicarea unei politici eficiente de creditare care are la bază următoarele pârghii: limitarea concentrărilor de risc; diversificarea tipurilor de credite acordate; stabilirea unor termene maxime de rambursare pentru fiecare tip de credit; aplicarea unor rate ale dobânzilor suficiente pentru acoperirea costului resurselor; fixarea unor proceduri formale standard de evaluare a proiectelor creditate și a garanțiilor acceptate.

Pe parcursul tezei de doctorat am apreciat că la nivelul băncilor cooperatiste calitatea activelor este evaluată în funcție de următorii factori: practici sănătoase de administrare a creditului și de identificare a riscurilor; nivelul, distribuția, gravitatea și trendul activelor neperformante atât pentru tranzacțiile bilanțiere cât și extrabilanțiere; adecvarea provizioanelor și a altor rezerve; varietatea și calitatea portofoliului de credite; gradul de concentrare a riscului; adecvarea politicilor și practicilor de credit; capacitatea managementului de administrare corespunzătoare a activelor, inclusiv identificarea și colectarea activelor problemă; adecvarea controlului intern și a sistemelor informatice.

Pentru atingerea obiectivului de asigurare a *lichidității* strategia băncilor cooperatiste de credit trebuie ca pe viitor să aibă în vedere următoarele aspecte: creșterea surselor atrase de la clienții nebancari pentru introducerea de noi produse de economisire cu grad mare de stabilitate pe perioade medii și lungi; realizarea de către băncile cooperatiste de credit a unei valori a

CONTRIBUTII PRIVIND PERFECTIONAREA ANALIZEI SI MANAGEMENTULUI ACTIVELOR SI PASIVELOR ÎN UNITĂȚI ALE COOPERATIEI DE CREDIT DIN ROMÂNIA

indicatorului de lichiditate mai mare decât unitatea pe fiecare bandă de scadență; acordarea de credite pe maturități într-o mai bună corelare cu maturitatea reală a surselor; determinarea volatilității surselor funcție de exigibilitatea lor reală; desemnarea unui manager al băncilor cooperatiste de credit care va coordona permanent activitățile în domeniul lichidității.

Obiectivul strategic al fiecărei bănci cooperatiste îl constituie evaluarea și menținerea în permanență a nivelului structurii și distribuției capitalului în vederea acoperirii tuturor riscurilor la care băncile cooperatiste de credit ar putea fi expuse. Acțiunile identificate pe parcursul cercetării și care s-au întreprins pentru menținerea în permanență a nivelului și structurii capitalului sunt: revizuirea periodică a proceselor de evaluare a adecvării capitalului; identificarea factorilor de risc și menținerea unui nivel suplimentar al capitalului față de limitele minime rezultate din reglementările în vigoare; adoptarea unor măsuri care să prevină diminuarea capitalului față de limitele minime rezultate din reglementări.

Rezultatele activității unei bănci cooperatiste depind în mare măsură de calitatea portofoliului de credite pe care aceasta îl deține, precum și de sistemul de monitorizare a creditelor, monitorizarea creditelor fiind parte integrantă a procesului de creditare.

Acordând credite, banca își asumă mai multe tipuri de riscuri, determinate fie de calitatea celui care face împrumutul (insolvabilitatea), fie de structura financiară a băncii cooperatiste, fie de evoluția economică generală (riscurile dobânzii).

Insolvabilitatea reprezintă principalul risc, dovadă fiind volumul mare de garanții de asigurare. Pentru a preveni acest risc, băncile cooperatiste trebuie să acorde o mare importanță acestor garanții.

Structura financiară a băncii cooperatiste determină dimensiunea riscurilor pe care banca și le asumă. În acest caz se pune problema plasamentelor pe termen mai lung decât în comparație cu modul de colectare a resurselor. De exemplu în cazul în care peste 50% din totalul resurselor sunt la vedere sau pe termen scurt și plasamentele sunt pe termen lung, banca cooperatistă își mărește riscul dobânzii și, în plus dar nu se poate instaura și riscul lipsei de lichiditate întrucât deponenții sunt și membri cooperatori.

Evoluția economică generală poate crea alte tipuri de riscuri pentru o bancă cooperatistă. Unul dintre ele este riscul dobânzii. Pentru a se asigura împotriva acestui risc, băncile încearcă să-și lege resursele pe termen lung de utilizările pe termen lung.

Salvarea băncilor cooperatiste, componente ale sistemului Creditcoop, în situații excepționale este o preocupare de mare importanță, întrucât prăbușirea unei bănci cooperatiste

CONTRIBUȚII PRIVIND PERFECTIONAREA ANALIZEI ȘI MANAGEMENTULUI ACTIVELOR ȘI PASIVELOR ÎN UNITĂȚI ALE COOPERATIEI DE CREDIT DIN ROMÂNIA

înseamnă prăbușirea relațiilor de credit intercooperatiste și îndeosebi prăbușirea unei părți importante a clienților, a deponenților, care nu-și mai pot recupera integral sumele depuse.

Pentru asigurarea viabilității unei instituții bancare, managementul băncii cooperatiste trebuie să monitorizeze atât performanța, respectiv profitabilitatea bancară, cât și riscul de lichiditate. Între profitabilitate și lichiditate bancară există o strânsă interdependență, în funcție de capacitatea băncii de a crea lichidități și de capacitatea de plasare a acestora pe piața, depinde și profitabilitatea instituției bancare.

Din cercetarea întreprinsă am constatat că activitatea de analiză economico - financiară care precede acordarea creditelor, trebuie să se desfășoare în baza unor criterii bine definite referitoare la: destinația creditului și sursa de rambursare, profilul de risc curent al contrapartidei și garanțiile prezentate, istoricul serviciului datoriei aferent contrapartidei și capacitatea curentă și viitoare de rambursare.

Referitor la problematica expunerilor mari în cadrul organizațiilor cooperatiste de credit practica a demonstrat că acolo unde aceasta a fost tratată cu atenție și au fost bine controlate și respectate nu au apărut neperformanțe în activitatea de creditare, sau acestea au fost mai reduse.

Teza de doctorat a fost structurată pe cinci capitole pornind de la diferite concepții în domeniul evoluția sistemului bancar cooperatist, continuând cu rolul creditului cooperatist în economia contemporană, se continuă cu problematica analiza poziției financiare a băncilor cooperatiste, urmărește apoi rolul profitului în reflectarea performanței manageriale a băncii și se finalizează cu consecințele nefaste asupra instituțiilor de credit a gestionării ineficiente a riscurilor.

Primul capitol, intitulat **„ROLUL COOPERATIEI DE CREDIT ȘI AL MANAGEMENTULUI BANCAR ÎN ECONOMIA CONTEMPORANĂ”** abordează în principal evoluții și tendințe în creditul cooperatist, poziția de piață a băncilor cooperatiste și aspecte privind managementul acestor unități bancare .

Razele teritoriale de operare ale băncilor cooperatiste afiliate la aceeași bancă centrală cooperatistă nu se pot întrepătrunde, iar activitatea se poate desfășura numai în cadrul razei teritoriale ale unității respective.

Activitățile principale ale unei bănci cooperatiste sunt atragerea de depozite sau alte fonduri rambursabile și acordarea de credite.

Atragerea de depozite sau alte fonduri rambursabile se face de la membrii asociați, precum și de la persoane fizice, persoane juridice ori alte entități care domiciliază, au reședința sau locul de muncă, respectiv au sediul social și desfășoară activități în raza teritorială de operare a băncii cooperatiste.

CONTRIBUTII PRIVIND PERFECTIUNAREA ANALIZEI SI MANAGEMENTULUI ACTIVELOR SI PASIVELOR ÎN UNITĂȚI ALE COOPERATIEI DE CREDIT DIN ROMÂNIA

Analiza evoluției sistemului bancar din România a scos în evidență mai multe aspecte între care amintim:

► comprimarea creditelor neperformante clasificate în îndoielnic și pierdere de la 58,51% în 1998 la 20,81% în 2010 relevă eficacitatea măsurilor B.N.R în domeniul reglementării și supravegherii prudențiale a băncilor, însoțite de evoluția pozitivă a economiei reale pe întreaga perioadă analizată.

► înrăutățirea nivelului indicatorilor de rentabilitate ROA și ROE, în perioada 1998-2010. Trendul descrescător al celor doi indicatori în perioada 2008-2010 a fost identificat nu ca o deteriorare a profitabilității sectorului bancar, ci mai curând ca un semnal al intensificării competiției, băncile acceptând marje de profit mai reduse pentru a-și consolida poziția pe piață. Aceste procese au dus la o scădere a solvabilității pe perioada 2000-2010 și la menținerea lichidității bancare în aceiași parametri.

► la finele anului 2010, sistemul bancar era constituit dintr-un număr de 42 de instituții de credit, dintre care: 2 cu capital de stat (CEC și Eximbank), patru cu capital privat majoritar autohton (Banca Transilvania, Banca Comercială Carpatica, Libra Bank și Banca Comercială Feroviară) (comparativ cu 7 în 2005), 26 cu capital majoritar străin (24 în 2005) și 9 sucursale ale unor bănci străine (6 în 2005), și o bancă cooperatistă CREDITCOOP.

► băncile străine și sucursalele acestora dețin ponderi majoritare în sistem și la credite (85,10% în anul 2010). La aceste bănci, mai mult de jumătate din plasamente sunt orientate spre credite, în timp ce la băncile cu capital majoritar autohton creditele dețin circa 14,90%.

► după anul 2008 asistăm la o reducere treptată a ponderii veniturilor din plasamente la BNR și în titluri de stat ca efect a evoluției politicii monetare și maturizării sistemului economic și bancar și la creșterea ponderii veniturilor din dobânzi. Avântul realizat de creditare, mai ales pe zona de retail, a dus ca în anul 2007 ponderea veniturilor din dobânzi în total venituri să atingă de 50%, în 2008 42% și în anul 2010 la 58%.

Din prezentarea făcută pe parcursul acestui capitol se desprinde ideea că activitatea de asanare a sistemului bancar din România întreprinsă de Banca Centrală a avut ca și consecință consolidarea și dezvoltarea sistemului bancar cooperatist din România.

Fără îndoială că analiza activelor și pasivelor constituie un domeniu fundamental în managementul băncii cooperatiste care are ca rezultat gestionarea eficientă a activelor și pasivelor bancare și care permite instituției de credit să stabilească dimensiuni optime ale activelor și pasivelor, prin adoptarea unor decizii care să-i permită atingerea acestei situații ideale.

**CONTRIBUȚII PRIVIND PERFECTIONAREA ANALIZEI ȘI MANAGEMENTULUI ACTIVELOR
ȘI PASIVELOR ÎN UNITĂȚI ALE COOPERATIEI DE CREDIT DIN ROMÂNIA**

În fine, luarea unor decizii bune de o unitate bancară cooperatistă se bazează pe numeroase tehnici care pot fi folosite de managerii băncii între care se înscrie analiza situației existente și în evaluarea soluțiilor. De aceea considerăm că, analiza financiară are un rol foarte important în cadrul deciziilor unei bănci, caz în care există anumite tehnici folosite de manageri pentru interpretarea informațiilor financiare și a estimărilor.

Al doilea capitol al tezei de doctorat intitulat „**CREDITUL COOPERATIST ȘI ROLUL SĂU ÎN ECONOMIE**” tratează problematica creditului în economie în general al creditului cooperatist în mod special având în vedere reforma sistemului bancar care a avut loc în perioada de după anul 1990.

În acest capitol, s-au abordat aspectele semnificative privind caracteristicile creditului, funcțiile și trăsăturile caracteristice ale creditului precum și categoriile de credit specifice activității bancare cooperatiste și anume creditul de consum și creditul pentru investiții imobiliare.

Forma de creditare pentru consum este o formă de credit acordat de băncile cooperatiste, membrilor cooperatori pentru a-și cumpăra cu plata în rate bunuri de folosință îndelungată și în general bunuri de consum.

La determinarea valorii creditului de consum cât și a creditului de investiție banca cooperatistă ia în considerare veniturile solicitantului, rata lunară de rambursat inclusiv dobânda nu pot depăși 25% din venitul lunar al solicitantului. În vederea acordării creditului, banca cooperatistă solicită garanții, de obicei bunul care face obiectul creditului este luat în garanție prin constituirea unei ipotecii asupra acestuia în favoarea băncii.

Pentru diminuarea riscului de creditare al solicitanților a căror probabilitate de nerespectare a obligațiilor contractuale este « medie » se vor solicita garanții reale (depozit, ipotecă, gaj auto), a căror valoare justă este deductibilă din expunerea organizației cooperatiste față de debitor conform Normelor privind clasificarea creditelor și plasamentelor, precum și constituirea, regularizarea și utilizarea provizioanelor specifice de risc de credit în rețeaua CREDITCOOP.

Băncile cooperatiste iau în considerare, cu precădere, veniturile din salarii, din pensii, din activitatea agricolă și contractele de închiriere. Acestea se vor lua în calculul bonității în limita a 120% din veniturile nete medii lunare aferente anului anterior, excepție făcând veniturile din pensii, veniturile solicitanților care au obținut calitatea de salariat în cursul anului în care solicită creditul, în situația în care a schimbat locul de muncă în cursul anului în care solicită creditul sau în cazul în care a schimbat încadrarea în funcție în cursul anului în care solicită creditul.

Valoarea unui credit pentru investiții imobiliare nu poate depăși 75% din valoarea imobilului pentru achiziționarea căruia se solicită creditul și/sau din valoarea devizului estimativ.

CONTRIBUTII PRIVIND PERFECTIONAREA ANALIZEI SI MANAGEMENTULUI ACTIVELOR SI PASIVELOR ÎN UNITĂȚI ALE COOPERATIEI DE CREDIT DIN ROMÂNIA

În ultimule paragrafe sunt prezentate aspecte privind principiile, regulile de creditare și etapele procesului de acordare a creditelor în băncile cooperatiste.

Capitolul al treilea intitulat „**ANALIZA ȘI MANAGEMENTUL RESURSELOR ȘI PLASAMENTELOR BĂNCILOR COOPERATISTE**” tratează aspectele privind activele și pasivele bancare, lichiditatea și solvabilitatea, fluxurile de numerar precum și strategiile avute în vedere de managementul băncii pentru prevenirea intrării în insolvență a instituției de credit și care constituie o parte importantă a analizei financiare a instituțiilor de credit.

Pe parcursul acestui capitol s-a făcut o retrospectivă a modului de evoluție a raportării financiare în bănci, prilej cu care am evidențiat particularitățile raportării financiare în bănci în comparație cu raportarea financiară din alte entități.

În același timp am făcut o analiză a resurselor și plasamentelor băncilor cooperatiste pe baza tehnicilor și metodelor de analiză financiară.

Ca urmare a cercetării întreprinse în mediul financiar-bancar am identificat un sistem de indicatori care prin informațiilor puse la dispoziția managementului instituției de credit pot preveni riscul de lichiditate, de solvabilitate și oferă informații utile privind starea de profitabilitate a instituției de credit. În acest sens am efectuat analize financiare la 12 bănci cooperatiste de credit, pe parcursul a șase ani, prilej cu care am utilizat acest sistem de indicatori, cu ajutorul căruia am identificat o serie de rezerve în raportarea financiară din punctul de vedere al performanței, lichidității și solvabilității acestor entități bancare.

Am constatat că activele bancare ale cooperativele de credit analizate au avut o evoluție oscilantă, ascendentă respectiv descendentă. Astfel, pe total bănci cooperatiste activele au scăzut în perioada 2005-2006 cu 26,95%, după care au înregistrat creșteri anuale în perioada 2007-2009, de la 67,76% în anul 2007, 40,83% în anul 2008, 3,21% în anul 2009 și 9,30% în anul 2010. Evoluția negativă din perioada 2005-2006 a fost influențată decisiv de băncile cooperatiste situate în regiunea sud-vest.

Creșterea rapidă a activelor din regiunea nord-vest pe întreaga perioadă analizată semnifică asumarea de către managementul acestor bănci cooperatiste a unor riscuri nejustificate din punctul de vedere al sistemelor informaționale și de management care nu pot ține pasul cu rata de creștere a activelor. Chiar în situația în care băncile cooperatiste sunt bine administrate se pot ivi probleme legate de managementul riscurilor, generate de o creștere excesivă a portofoliului de credite, și care pe termen scurt pot determina o accentuare a riscului de lichiditate.

CONTRIBUȚII PRIVIND PERFECTIONAREA ANALIZEI ȘI MANAGEMENTULUI ACTIVELOR ȘI PASIVELOR ÎN UNITĂȚI ALE COOPERATIEI DE CREDIT DIN ROMÂNIA

În totalul pasivelor rata datoriilor este de peste 63% care poate periclita evoluția viitoare a unităților bancare cooperatiste. Cauzele acestei evoluții se pot identifica din analiza pe componentele resurselor atrase, după cum urmează.

Astfel, pe întreaga perioadă analizată, ponderea (peste 50%) din total o dețin „Datoriile privind clientela” aspect pe care îl considerăm pozitiv, pe de-o parte datorită încrederii membrilor cooperatori, iar pe de altă parte datorită consolidării resurselor de finanțare a acestor unități financiare de credit. Datoriile față de instituțiile de credit evoluează de la un prag minim de 0,36 % la un prag maxim de 7,23% din totalul pasivului instituției de credit.

Managementul băncilor cooperatiste trebuie să țină cont de raportul invers proporțional între volumul depozitelor mobilizate și gradul de mărime al acestor bănci. Cu alte cuvinte, la aceste bănci, care sunt de dimensiuni medii și mici, volumul depozitelor este relativ mare, în comparație cu băncile de dimensiuni mari, la care volumul depozitelor este relativ scăzut. Disponând de o rețea teritorială extinsă, băncile cooperatiste reprezintă o componentă bancară importantă, constând în mobilizarea pentru sistemul bancar de resurse importante și în minimizarea costului acestor resurse mobilizate.

Analiza fluxurilor de trezorerie a evidențiat că pe întreaga perioadă analizată băncile cooperatiste au generat fluxuri pozitive de numerar din activitatea de finanțare și fluxuri negative din activitățile de exploatare și de investiții.

În cazul băncilor cooperatiste analizate, am constatat că raportul de sensibilitate este supraunitar, ceea ce semnifică o poziție lungă de dobândă, defavorabilă scăderii ratei dobânzii. Pe de altă parte indicatorul venituri/cheltuieli din dobânzi are o tendință de scădere, ceea ce determină creșterea anuală a riscului ratei dobânzii la băncile cooperatiste analizate.

În același timp am văzut că indicatorul de solvabilitate 1 s-a situat pe întreaga perioadă analizată la un nivel de peste 37%, respectiv superior limitei de 12%, aspect care pune în evidență starea de solvabilitate a cooperativelor de credit analizate. De asemenea indicatorul este superior mediei înregistrate la nivelul sistemului bancar din România.

În cooperativele de credit analizate, indicatorul de solvabilitate 2 a fost superior limitei minime de 8% impusă prin Acordul Basel II, după cum urmează: 35,46% în anul 2005; 36,94% în anul 2006; 38,60% în anul 2007; 43,20% în anul 2008, 44,17% în anul 2009 și 44,77% în anul 2010.

Analiza întreprinsă a evidențiat faptul că efectul de pârgărie a evoluat crescător de la 30,59% în anul 2005 la 34,96% în iunie 2009, datorită creșterii mult mai accelerate a activelor, față de creșterea capitalului propriu.

**CONTRIBUTII PRIVIND PERFECTIONAREA ANALIZEI SI MANAGEMENTULUI ACTIVELOR
SI PASIVELOR ÎN UNITĂȚI ALE COOPERATIEI DE CREDIT DIN ROMÂNIA**

Capitolul al patrulea este consacrat „**PERFORMANȚEI - REZULTAT AL MANAGEMENTULUI BĂNCILOR COOPERATISTE**” reprezintă o componentă importantă a unei activități de analiză și o parte integrantă al managementului financiar-bancar.

Pe parcursul analizei performanței o componentă importantă a acesteia o constituie analiza pe baza ratelor de performanță și analiza corelației dintre performanță și risc.

Am constatat că rezultatul activității curente, rezultatul brut al exercițiului și rezultatul net al exercițiului au avut o evoluție similară descendentă față de anul 2005 pe întreaga perioadă analizată, fapt care semnalează unele probleme de management la băncile analizate.

Pe de altă parte, veniturile cooperativelor de credit au fost influențate de veniturile din dobânzi (peste 54%), urmate de veniturile din comisioane (pondere între 12,90% și 25,03%) și alte venituri (pondere între 0,84% și 17,56%).

Evoluția în dinamică a cheltuielilor băncilor cooperatiste se datorează cheltuielilor de administrație (ponderi de peste 50%), urmate de corecții asupra creanțelor (ponderi peste 20%) și cheltuielile cu dobânzile de plătit (ponderi de peste 15%). Cheltuielile cu comisioanele, deși importante într-o instituție de credit, nu se ridică la mai mult de 4-5% în totalul cheltuielilor.

În băncile cooperatiste analizate indicatorul ROE avut următoarea evoluție: 9,46% în anul 2005; 7,94% în anul 2006; 4,76% în anul 2007; 2,81% în anul 2008, 1,72% în anul 2009 și 2,24% în anul 2010, iar tendința este crescătoare. În România, pe ansamblul sistemului bancar, indicatorul a înregistrat următoarele niveluri: 12,66% în anul 2005; 10,247% în anul 2006; 9,43% în anul 2007, 17,04% în anul 2008, 3,22% în anul 2009 și 2,13% în anul 2010. Rezultă că, pe întreg intervalul de timp analizat, valoarea înregistrată de indicator la cooperativele analizate a fost mult inferioară valorii calculate de B.N.R. pentru întregul sistem bancar românesc.

În cazul cooperativelor de credit, *indicatorul ROA* a înregistrat o scădere continuă de la 2,89% în anul 2005, la 0,78% în anul 2010. Pe ansamblul sistemului bancar românesc, nivelurile indicatorului au evoluat astfel: 1,60% în anul 2005; 1,28% în anul 2006; 1,01% în anul 2007; 1,63% în anul 2008, 2,28% în anul 2009 și -0,09% în anul 2010. Se poate afirma că între 2005 și 2010 băncile analizate au înregistrat valori superioare mediei indicatorului din România.

Cercetarea statistică întreprinsă pe parcursul ultimului paragraf a scos în evidență factorii care explică performanțele economico-financiare ale cooperativelor de credit. Aceasta s-a realizat prin intermediul unor modele cu date panel deoarece ecuațiile de regresie se vor estima pe baza unor serii de date care sunt în același timp serii de timp cât și date crossecționale.

Analiza statistică a relevat că în medie, cele mai mari performanțe economico-financiare, dar și cel mai mari riscuri de lichiditate și îndatorare în perioada 2005-2010 au fost înregistrate de

**CONTRIBUȚII PRIVIND PERFECTIONAREA ANALIZEI ȘI MANAGEMENTULUI ACTIVELOR
ȘI PASIVELOR ÎN UNITĂȚI ALE COOPERATIEI DE CREDIT DIN ROMÂNIA**

cooperativele de credit din regiunea nord-est, în timp ce cooperativele de credit din sud-vest se prezintă cel mai bine din punct de vedere al lichidității și gradului de îndatorare. Cooperativele de credit din nord-vest, deși sunt cele mai mari, au cele mai scăzute performanțe, iar cele din centru, care sunt cele mai mici, se situează pe poziția a treia dacă ne raportăm la performanțele financiare și levier financiar și pe poziția a doua în ceea ce privește lichiditatea și performanțele economice. De asemenea am constatat că între mărimea cooperativelor de credit și performanțele economico-financiare ale acestora există o relație inversă, între indicele lichidității și performanțele economico-financiare există o relație directă, iar levierul financiar influențează în mod direct doar performanțele financiare.

În ultimul capitolul intitulat „**RISURI ASOCIATE ACTIVITĂȚII BANCARE COOPERATISTE**” am realizat un tablou cuprinzător al modului de evaluare a riscurilor în instituțiile de credit cu ajutorul sistemului de rating CAAMPL adaptat acestor instituții de credit.

Cu acest prilej am arătat că sistemul de avertizare timpurie CAMPL permite identificarea riscului global, în sensul că un rating mare semnifică pentru managerul băncii un semnal pozitiv că politicile bazate pe strategia băncii sunt corect implementate, așa după cum un rating mic trebuie să constituie pentru bancher un semnal de avertizare în legătură cu posibilele erori sau chiar fraude cu care se confruntă instituția de credit.

Băncile Cooperatiste de Credit analizate se clasifică în clasa de rating 3 pe întreaga perioadă analizată. Ratingul compus 3 semnifică faptul că băncile clasificate în aceasta grupa necesita un anumit grad de preocupare din partea organelor de supraveghere cu privire la una sau mai multe din cele cinci componente menționate. Aceste instituții prezintă o combinație de deficiențe care pot oscila între moderat și sever. Managementul demonstrează dimensiunea capacitații și a dorinței de a remedia dificultățile în mod eficient și la timp. În general, aceste instituții sunt mai puțin capabile de a rezista la fluctuațiile pieței, data fiind vulnerabilitatea crescută a acestora la influențele externe, prin comparație cu băncile cu grad compus "1" și "2". Mai mult, aceste instituții se pot afla în conflict semnificativ cu aplicarea legilor și reglementarilor în vigoare. Practicile de administrare a riscurilor pot fi nesatisfăcătoare în funcție de mărimea instituției, complexitatea și categoric de risc. Aceste bănci cer mai mult decât o supraveghere de rutină, deși declinul lor nu pare probabil, dat fiind potențialul general și capacitatea financiară a acestora.

În perioada 2007-2010, băncile cooperatiste analizate atât pe total cât și pe fiecare regiune în parte se încadrează în ratingul "B", cu excepția băncilor cooperatiste situate în regiunile centru (rating "CCC" în anul 2009) și a celor situate în regiunea sud-vest care în anul 2007 au înregistrat ratingul "BBB" și în anul 2009 au înregistrat ratingul "BB"; în perioada 2005-2006 evoluția a fost

CONTRIBUTII PRIVIND PERFECTIONAREA ANALIZEI SI MANAGEMENTULUI ACTIVELOR SI PASIVELOR ÎN UNITĂȚI ALE COOPERATIEI DE CREDIT DIN ROMÂNIA

următoarea: pe total bănci cooperatiste s-a înregistrat calificativul "BB"; băncile cooperatiste din regiunea nord-vest au înregistrat calificativul "B"; băncile cooperatiste din regiunea centru au înregistrat calificativul "BBB" pe întreaga perioadă, în timp ce băncile cooperatiste din regiunea sud-vest au înregistrat o îmbunătățire a calificativului de la "BB" în anul 2005 la "BBB" în anul 2006; băncile cooperatiste situate în regiunea nord-est, și-au înrăutățit ratingul de la calificativul „BB” în anul 2005 la "B" în anul 2006.

În finalul acestui capitol am prezentat un model propriu de rating care se bazează pe ultimele reglementări ale Acordului Basel III, și pe notațiile agențiilor de rating precum Moody's, Standard & Poor's, Fitch IBCA și Thomson Bank Watch.

Comparând rezultatele obținute prin sistemul CAMPL și prin modelul propriu „BANKCOOP” constatăm că între acestea există o similitudine în sensul că ratingul "3" înregistrat prin sistemul CAMPL și ratingul "BB" și "B", aceasta semnificând o combinație de deficiențe care pot oscila între moderat și sever necesitând o atentă preocupare din partea organelor de supraveghere internă și din partea BNR.

La nivelul băncilor cooperatiste am constatat că a scăzut în mod semnificativ riscul de fraudă întrucât toate tranzacțiile de la punctele de lucru se pot face numai cu autorizarea de la sediul central de către persoanele împuternicite în acest sens. În acest fel se gestionează mult mai eficient riscul informatic, componentă a riscurilor băncii, care în ultimii ani a fost constituit principala cauză a fraudelor interne de la băncile cooperatiste.

În final, considerăm că pentru limitarea impactului crizei financiare asupra economiei românești și implicit asupra sistemului bancar, considerăm că sunt necesare crearea următoarelor premise:

► Luarea constantă a unor măsuri prudențiale și administrative de către BNR astfel încât să tempereze creșterea creditului neperformant acordat sectorului privat și susținerea creditării în monedă națională în detrimentul celei în valută.

► Situarea rezervelor minime obligatorii la un nivel ridicat permite ajustarea graduală a lichidității din sistemul bancar, în funcție de evoluția condițiilor de piață.

► Menținerea raportului creanțe restante și îndoielnice/capitaluri proprii la un nivel redus.

► Menținerea nivelului garantat al depozitelor (pe persoană și pe bancă) constituite la instituțiile de credit, la o valoare care să încurajeze atragerea de depozite atât de la persoane fizice cât și persoane juridice, precum și în scopul evitării panicii, care odată instalată ar duce la retragerea masivă a sumelor depozitate în sistemul bancar.

**CONTRIBUȚII PRIVIND PERFECTIONAREA ANALIZEI ȘI MANAGEMENTULUI ACTIVELOR
ȘI PASIVELOR ÎN UNITĂȚI ALE COOPERATIEI DE CREDIT DIN ROMÂNIA**

► Modificarea normelor privind provizionarea, pentru a continua procesul de restructurare sau reeșalonare a creditelor neperformante (în prezent, potrivit normelor actuale, nu pot fi ajutați clienții în cazul unor restructurări sau reeșalonări, fără ca banca să aibă probleme privind profitabilitatea și solvabilitatea). Păstrarea actualului nivel de provizioane afectează lichiditatea și profitabilitatea și indicatorii de prudențialitate ai băncii.

► O măsură eficientă anticriză o reprezintă diminuarea ratelor dobânzilor de politică monetară și contribuirea la creșterea investițiilor.

BIBLIOGRAFIE

A. Cărți

1. **Alvarez, G.** (2005), *Operațional Risk*, Incisive Media Investements Limited, U.K.
2. **Alvarez, G.** (2005), *Operațional risk-Practical Approaches to implementation*. Ellen Davis, Chicago
3. **Andronache V.** (2006), *Banca și operațiunile comerciale*, Editura Universitară, București
4. **Antoniou, N., Adochiței, M., Cristea, H., Neagoe, I., Dumitrescu, D., & Ilie, V.** (1993). *Finanțele întreprinderilor*. București: Editura Didactică și Pedagogică R.A.
5. **Arvanitis, A. & Gregory, J.** (2004), *The Complete Guide to Pricing Hedging and Risk Management*, Editura Risk Books, London
6. **Backer, M., Elgers, P., & Asebrook, R.** (1988). *Financial Accounting*. Orlando, Florida, SUA: Harcourt Brace Jovanivich, Publisher.
7. **Balthazar, L.** (2006), *From Basel 1 to Basel 3. The Integration of the State-of-the-Arth Risk Modeling in Banking Regulation*, Palgrav Macmillan, NewYork
8. **Banks, E. & Dunn, R.** (2003), *Practical risk management. An executive risk to avoiding surprises and losses.*, John Wiley & Sons, Ltd, Chichester
9. **Basno C., Dardac N.** (2003), *Management bancar*, Editura Economică, București
10. **Basno, C., Dardac, N.** (2003). *Management bancar*. București: Editura Economică.
11. **Basno, C., Dardac, N.** (1999). *Riscuri bancare. Cerințe prudențiale. Monitorizare*. București: Editura Didactică și Pedagogică.
12. **Basno, C., Dardac, N., & Floricel, C.** (1996). *Moneda. Credit. Banci*. Bucuresti: Editura didactica și pedagogica.
13. **Basno, C., Dardac, N., Floricel, C.** (2003), *Monedă, Credit, Bănci. Aplicații și Studii de Caz*. Editura Didactică și Pedagogică, București
14. **Bătrâncea I. (coord)**, (2010), *Analiză financiară în bănci*, Editura Risporint, Cluj-Napoca
15. **Bătrâncea I., Trenca I. (coordonatori)**, (2008), *Analiza performanțelor și riscurilor bancare*, Editura Risoprint, Cluj-Napoca
16. **Beju, D.** (2005), *Mecanisme monetare și instituții bancare*, Editura Casa Cărții de Știință, Cluj-Napoca
17. **Beju, D.** (2006), *Politici monetare*, Editura Casa Cărții de Știință, Cluj-Napoca
18. **Belverd E. Needles, Jr., Henri R. Anderson, James C. Caldwell.** (2001) *Principiile de*

**CONTRIBUȚII PRIVIND PERFECTIONAREA ANALIZEI ȘI MANAGEMENTULUI ACTIVELOR
ȘI PASIVELOR ÎN UNITĂȚI ALE COOPERATIEI DE CREDIT DIN ROMÂNIA**

bază ale contabilității, Editura ARC, Chișinău

19. **Berca, A., & Stoica, E.** (2003). *Creditul bancar*. Bucuresti: Editura Expert.
20. **Berea A. O.** (2001), - *Strategie bancară*, Editura Expert, București
21. **Berea, A., Berea, O.** (1999), *Orientări în activitatea bancară contemporană*, Editura Expert, București
22. **Bessis, J.** (2005), *Risk Management in Banking*, John Wiley & Sons, Ltd. Chichester
23. **Bhatia, M.** (2006), *Credit Risk Management & Basel II, An Implementation Guide*, Risk Books, London
24. **Bistriceanu, G., Demetrescu, C., & Macovei, E.** (1981). *Lexicon de finante-credit, contabilitate și informatica financiar- contabila*. Bucuresti: Editura didactica și pedagogica.
25. **Bitner, J.W., Goddard, R.A.** (1993), *Succesful Bank Asset Liability Management*, John Wiley & Sons Inc, New York
26. **Bran, P., & Costică, I.** (1999). *Relațiile financiare și monetare internaționale*. București: Editura Economică.
27. **Brendea, C., Dăianu, V.E., Zamfirescu, M., Ghiță M.** (2001), *Riscul și performanța creditului bancar în România*, Editura Coresi, București
28. **Bruyère, R., Cont, R., Copino, R., Fery, L., Jaeck, Ch. & Spitz, T.** (2006), *Credit Derivatives and Structured Credit, A Guide for Investors*, John Wiley & Sons, Ltd., Chichester
29. **Burtea, A.** (2001), *Creditul în mecanismul economiei de piață*, Editura Sigma Plus, București
30. **Busch, A.** (2008), *Banking Regulation and Globalization*, Editura Oxford University Press, USA
31. **Busuioc, A., & Popescu, A.** (2007, aprilie 4). Semieclipsă de PIB. *Piața financiară* , pg. 26-32.
32. **Caonette, J.B., Altman, E.L., Narayanan, P. & Nimmo, R.** (2008), *Managing Credit Risk, The Great Challenge for the Global Financial Markets*. Second Edition, John Wiley & Sons, Ltd., New Jersey
33. **Carol, A.** (2003), *Operațional Risk, Regulation, Analysis and Management*. Edited by Carol Alexander Pearson Education
34. **Cerna, S.** (1994), *Banii și Creditul în economiile contemporane*. Editura Enciclopedică,

**CONTRIBUTII PRIVIND PERFECTIONAREA ANALIZEI SI MANAGEMENTULUI ACTIVELOR
SI PASIVELOR ÎN UNITĂȚI ALE COOPERĂȚIEI DE CREDIT DIN ROMÂNIA**

București

35. **Cerna, S.** (2000), *Moneda și teoria monetară*, Editura Mirton, Timișoara
36. **Chernobai, A.S., Rachev, S.T. & Fabozzi, F.J.** (2007), *Operational Risk, A Guide to Basel II Capital Requirement., Models and Analysis*, John Wiley & Sons, Ltd, New Jersey
37. **Chorafas, D.N.** (2005), *Operational Risk Control With Basel II*, Elsevier Butterworth, Heineman, Oxford
38. **Cocriș V., Chirleşan D.**, (2006), *Tehnica operațiunilor bancare.Repere teoretice și studiu monografic*, Editura Universității „Alexandru Ioan Cuza”, Iași
39. **Cocriș V., Chirleşan D.**, (2007), *Management bancar și analiza de risc în activitatea bancară.Teorie și cazuri practice*, Editura Universității „Alexandru Ioan Cuza”, Iași
40. **Cocriș V., Chirleşan D.**, (2008), *Economie bancară.Repere teoretice și studiu monografic*, Ediția a II a, Editura Universității „Alexandru Ioan Cuza”, Iași
41. **Cohen, I.K.** (2005), *Focus and Financial Management*, Imperial College Press, London
42. **Colquit, J.** (2007), *Credit Risk Management. How to Avoid Lending Disasters and Maximize Earnings*, Third Edition, McGraw-Hill, New York
43. **Costica, I., Lazarescu, S.** (2004). *Politici și tehnici bancare*. Bucuresti: Editura ASE.
44. **Coteanu I., Seche L., Seche M.** (1998), *Dex*, Editura Univers Enciclopedic, București
45. Coteanu, I., Seche, L., & Seche, M. (1998). *DEX*. Bucuresti: Editura Univers Enciclopedic.
46. **Crouhy, M., Galai, D. Mark, M.** (2001), *Risk Management*, New York, U.S.A.
47. **Crouhy, M., Galai, D. Mark, M.** (2006), *The Essential of Risk Management*, Edited by, McGraw-Hill Companies, Chicago, U.S.A
48. **Dănilă N.** (2004), *Retail Banking*, Editura Expert, București
49. **Dănilă N., Anghel C.L.**, (2002), *Managementul lichidității bancare*, Editura Economică, București
50. **Dănilă N., Berea O.** (2000), *Managementul bancar fundamente și orientări*, Editura Economică, București
51. **Dardac N., Barbu T.** (2006), *Monedă, bănci și politici monetare*, Editura Didactică și Pedagogică, București
52. **Dedu V.** (2001), *Gestiune și audit bancar*, Editura Național, București
53. **Dedu, V.** (1999), *Gestiunea Bancară*, Editura Didactică și Pedagogică, București
54. **Dedu, V.** (2003), *Gestiune și audit bancar*, Editura Economică, București
55. **Demean M.**, *Modele noi privind contabilitatea performantei financiare a întreprinderii*,

**CONTRIBUTII PRIVIND PERFECTIONAREA ANALIZEI SI MANAGEMENTULUI ACTIVEI
SI PASIVELOR ÎN UNITĂȚI ALE COOPERATIEI DE CREDIT DIN ROMÂNIA**

www.biblioteca.ase.ro

56. **Diaconescu M.** (1999), *Bănci, sisteme de plăți, riscuri*, Editura Economică, București
57. **Dobrotă, N.** (1999). *Dicționar de Economie*. București: Editura Economică.
58. **Drucker, P.** (1970). *The Age of Discontinuity*. New York: Harper and Row Publishers.
59. **Epstein B.J., Mirza A.A.** (2005), *IFRS 2005*, BMT Publishing House, București
60. **Epstein, B., & Mirza, A.** (2005). *IFRS 2005*. București: BMT Publishing House.
61. **Epuran M., Babaița V., Imbrescu C.,** (2004) *Teoria contabilității*, Editura Economică, București
62. **Esch, L., Kiefferand, R., Lopez, Th.** (2005), *Asset and Risk Management*, John Wiley & Sons, Ltd., England
63. **Fabozzi, F.F., Mann, S. V. & Choudry, M.** (2003), *Measuring and Controlling Interest risk and Credit Risk*, Second Edition, John Wiley & Sons, Ltd., New Jersey
64. **Făt, C. M.** (2004), *Contracte futures și opțiuni*, Editura Casa Cărții de Știință, Cluj-Napoca
65. **Făt, C. M.** (2004), *Derivate financiare. Tranzacții cu contracte futures*, Editura Casa Cărții de Știință, Cluj-Napoca
66. **Feleagă N.,** (1995) *Contabilitate financiară, vol II*, pag. 51, Editura Economică, București
67. **Feleagă N., Malciu I.** (2002), *Politici și opțiuni contabile, Fair Accounting versus Bad Accounting*, Editura Economică, București
68. **Frost, S.M.** (2004), *The Bank Analyst's Handbook Money, risk and conjuring tricks*, John Wiley & Sons, Ltd, Chichester, England
69. **Gleeson S.,** (2010), *International Regulation of Banking: Basel II, Capital and Risk Requirements*, Hardcover
70. **Gogoneață B.** (2004), *Economia riscului și incertitudinii*, Editura Economică, București
71. **Gorrod, M.** (2004), *Risk Management Systems. Process, Technology and Trends*, Palgrave Macmillan, New York
72. **Greuning H.v.** (2005), *Standarde Internaționale de Raportare Financiară*, Institutul Irecson, București
73. **Greuning van Hennie, Bratanovic Brajovic S.** (2004), *Analiza și managementul riscului bancar*, Editura Irecson, București
74. **Halpern, P., Weston, J., & Brigham, E.** (1998). *Finanțe manageriale*. București: Editura Economică.
75. **Heffernau, S.** (2009), *Modern Banking*, John Wiley & Sons, Ltd., Chichester

**CONTRIBUTII PRIVIND PERFECTIONAREA ANALIZEI SI MANAGEMENTULUI ACTIVELOR
SI PASIVELOR ÎN UNITĂȚI ALE COOPERĂȚIEI DE CREDIT DIN ROMÂNIA**

76. **Higgins R.** (1992), *Analysis for Financial Management*, Irwin Homewood, Boston, M.A., U.S.A., 1992
77. **Hoanță N.** (2001), *Bani&Bănci*, Editura Economică, București
78. **Horcher, K. A.**(2005), *Essential of Financial Risk Management*, John Wiley & Sons, Ltd., New Jersey
79. **Hosmer, D. W. & Lemeshov, S.** (2000), *Applied logistic Regression*, John Wiley & Sons, New York
80. **Hurduc N.** (2005) *Procese structurale în lumea bancară contemporană*, Editura Expert, București
81. **Iliescu, C.** (2003). *Managementul Riscului*. Cluj-Napoca: Editura Dacia.
82. **Ionescu, C. L.** (1996), *Băncile și operațiunile bancare*, Editura Economică, București
83. **Ionescu, C. L.** (1997), *Economia și rolul băncilor*, Editura Economică, București
84. **Ionescu, C. L.** (1999), *Analiza riscului de creditare*, Institutul Bancar Român, București
85. **Isărescu, M.** (1996), *Sistemul bancar în România, evoluții recente și perspective. Reforma sistemului financiar și integrarea europeană*, Banca Națională a României, București
86. **King, J. K.** (2001), *Operational Risk : Measurement and Modelling*, John Wiley & Sons, Chichester
87. **Kirițescu C. C., Dobrescu M. E.** (1998), *Băncile-mică enciclopedie*, Editura Expert, București
88. **Klein, G.** (1995), *Dictionary of banking*. Second edition. Pitman Publishing, London
89. **Koch, T. W.** (1995), *Bank Management, Part II : Managing interest rate risk*, The Dryden Press
90. **Lazăr, I., Mortan, M., Vereș, V., & Lazăr, S.** (2004). *Management general*. Cluj Napoca: Editura Risoprint.
91. **Lloyd R. ș.a** (1998), *Analiza creditului*, Editura Expert, București
92. **MacDonald, S. S., Koch T. W.** (2006), *Management of Banking*, Sixth Edition, Thomson South-Western, U.S.A
93. **Manolescu, Gh.** (1995), *Managementul Financiar*, Editura Economică, București
94. **Manolescu, Gh.** (1997), *Moneda și ipostazele ei*, Editura Economică, București
95. **Matiș D., Pop A., (coord).** (2007) *Contabilitate financiară*, Editura Alma Mater, Cluj-Napoca
96. **Matiș, D., Pop, A., Pântea, I., Dumbravă, P., Mureșan, M., Fătăcean, G., și alții.** (2007).

**CONTRIBUTII PRIVIND PERFECTIONAREA ANALIZEI SI MANAGEMENTULUI ACTIVEI
SI PASIVELOR ÎN UNITĂȚI ALE COOPERATIEI DE CREDIT DIN ROMÂNIA**

- Contabilitate financiară*. Cluj-Napoca: Editura Alma Mater.
97. **McDonald, S., & Koch, T.** (2006). *Management of banking*. Canada: Thomson South-Western Corporation.
98. **Mercioiu, V., Bob, C., Drăgușin, M., Tomescu, F., & Bucur, C.** (1998). *Management comercial*. București: Editura Economică.
99. **Moosa, I. A.** (2007), *Operational Risk Management*, Palgrave Macmillan, New York
100. **Neadles B.E. Jr., Anderson H.R., Caldwell J.C.** (1991), *Principles of Accounting*, Houghton Mifflin Company, Boston, U.S.A.
101. **Neadles Jr., B., Anderson, H., & Caldwell, J.** (1991). *Principles of Accounting, anexa G3*. Boston, U.S.A.: Houghton Mifflin Company.
102. **Nistor, E. I., Lăcătuș V. D., Văidean, V. V., Cuceu, I. C.** (2009), *Finanțele întreprinderii*, Editura Risoprint, Cluj-Napoca
103. **Nițchi Ș., Racovițan D.**, (1996) *Bazele prelucrării informațiilor & tehnologie informațională*, Editura Intelcredo Deva
104. **Nițu, I.** (2000). *Managementul riscului bancar*. București: Editura Expert.
105. **Olteanu Al.** (2003), *Management bancar*, Editura Dareco, București
106. **Olteanu Al., Olteanu F. M., Badea L.** (2003), *Managementul bancar. Caracteristici, strategii, studii de caz*, Editura Dareco, București
107. **Ong, M.K.** (2005), *The Basel Handbook : A Gide for Financial Practitioners*, Risk Books, London
108. **Onofrei M** (2007), *Management financiar*, Editura C.H.Beck, București
109. **Oprea D., Meșniță G.**,(2002) *Sisteme informaționale pentru manageri*, Editura Polirom, Iași
110. **Oprîțescu, M.** (2006), *Managementul riscurilor și performanțelor bancare*, Editura Universitaria, Craiova
111. **Pântea, I. P., & Bodea, G.** (2006). *Contabilitatea financiară românească conforă cu directivele europene*. Deva: Editura Intecredo.
112. **Pântea, P., Căinap, I., Henegar, L., & Popa, I.** (1987). *Bilanțul contabil*. Cluj-Napoca: Editura Dacia.
113. **Perraudin, W.** (2004), *Structured Credit Products. Pricing, Rating, Risk Management and Basel II*. Risk Books, London
114. **Petrof, I.** (1986). *English-Romanian Dictionary*. București: Editura Științifică și Enciclopedică.

**CONTRIBUTII PRIVIND PERFECTIONAREA ANALIZEI SI MANAGEMENTULUI ACTIVELOR
SI PASIVELOR ÎN UNITĂȚI ALE COOPERATIEI DE CREDIT DIN ROMÂNIA**

115. **Pintea, A., Ruscanu, Gh.** (1995), *Băncile în economia românească*, Editura Economică, București
116. **Pisău G., Toma C., Mihăescu I.**, (2003) *Elaborarea și introducerea sistemelor informatice*, Editura Tehnică, București
117. **Popa, I.L., Dima, B.**(2004), *Analiza Sistemului Bancar Comercial*, Editura Mirton Timișoara
118. **Prisacariu M., Stoica O., Dornescu V.** (2005), *Piețe de capital și tranzacții bursiere*, Editura Sedcom Libris, Iași
119. **Rădoi, M., A.** (2009), *Gestiune bancară*, Editura Economică, București
120. **Resti, A. & Sironi, A.** (2007), *Risk Management and Shareholders' Value in Banking*, John Wiley & Sons, Chichester
121. **Ritchie, B., Marshall, D.** (1993), *Business Risk Management*, Chapman & Hall, Londra
122. **Roman, M.** (2003), *Statistica financiar - bancară*, Editura ASE București
123. **Rotaru, C.** (2000), *Sistemul bancar românesc și integrarea europeană*, Editura Expert, București
124. **Rotaru, C.** (2001), *Managementul performanței bancare*, Editura Expert, București
125. **Roxin, L.** (1997), *Gestiunea riscurilor bancare*, Editura Didactică și Pedagogică, R.A., București
126. **Saunders, A.** (2002), *Financial Institutions Management a Modern Perspective*, McGraw-Hill, Chicago
127. **Săvoiu, V.** (1998), *Banca Centrală și sistemele de plăți de interes național*, Editura Enciclopedică, București
128. **Schwartz, R.J. & Smith, Clifford W. Jr.** (1997), *Derivatives Handbook : Risk Management and Controll*, John Wiley & Sons, New York
129. **Șeulean, V.** (2001), *Sisteme de plăți comparate*, Editura Orizonturi Universitare, Timișoara
130. **Sinkey, J.** (1998), *Commercial Bank Financial Management*, Prentice-Hall, New Jersey
131. **Spulbăr, C., Roxana, N., Berceanu, O.** (2005), *Sisteme bancare comparate*, Editura Sitech, Craiova
132. **Stan, S.** (1996). *Evaluarea întreprinderilor*. București: Editura Teora.
133. **Stancu, I.** (1994). *Gestiunea financiară a agenților economici*. București: Editura Economică.
134. **Stancu, I.** (2002), *Finanțe - Piețe financiare și gestionarea portofoliului*, Editura

**CONTRIBUȚII PRIVIND PERFECTIONAREA ANALIZEI ȘI MANAGEMENTULUI ACTIVELOR
ȘI PASIVELOR ÎN UNITĂȚI ALE COOPERĂȚIEI DE CREDIT DIN ROMÂNIA**

Economică, București

135. **Stancu, I.** (2007), *Finanțe*, Editura Economică, București
136. **Stănel, Gh.** (2005), *Sistemul plăților interbancare : concepte, instrumente, procedee, transferuri și plăți, riscuri, securitatea operațiunilor*, Editura Economică, București
137. **Stoica, M.** (1999), *Management bancar*, Editura Economică, București
138. **Stoica, O. (coordonator)** (2005), *Efectele integrării europene asupra sistemului bancar românesc*, Editura Universității Alexandru Ioan Cuza, Iași
139. **Stoica, V., Deaconu, p.** (2003). *Bani și credit*. Bucuresti: Editura Economica.
140. **Todea, A.** (2006), *Investiții*, Editura Casa Cărții de Știință, Cluj-Napoca
141. **Toffler A.** (1995), *Puterea în mișcare*, Editura Antet, București
142. **Trenca, I.** (2002), *Metode și tehnici bancare-principii, reglementări, experiențe*, Editura Casa Cărții de Știință, Cluj-Napoca
143. **Trenca, I.** (2004), *Metode și tehnici bancare*, Editura Cartea Cărții de Știință, Cluj-Napoca
144. **Trenca, I.** (2008), *Tehnică bancară*, Ed 4-a, Casa Cărții de Știință, Cluj – Napoca
145. **Tudorache, D.** (2000), *Monedă, bănci, credit*, Editura Sylvi, București
146. **Tulai, C.** (2003), *Finanțele publice și fiscalitatea*, Editura Casa Cărții de Știință, Cluj-Napoca
147. **Tulai, H.** (2003), *Finanțele publice și fiscalitatea*, Editura Casa Cărții de Știință, Cluj-Napoca
148. **Turliuc ,V., Cocriș, V.**(1997), *Monedă și credit*, Editura Ankarom, Iași
149. **Turliuc, V., Cocriș, V. (coord)** (2005), *Monedă și credit*, Editura Economică, București
150. **Ungureanu, V. P.** (2007), *Bănci, burse și profit pe piața financiară*, Editura Dacia, Cluj-Napoca
151. **Van Deventer, D.R. & Kenji, I.** (2003), *Credit Risk Models & the Basel Accords*, John Wiley & Sons
152. **Xavier F., Rochet, J.-C.** (2008), *Microeconomics of Banking, 2nd Edition*, MIT Press

B. Articole de specialitate

1. **Allen, L. & Bali, T.G.** (2007), *Cyclicality in catastrophic and operational risk measurements*, *Journal of Banking and Finance*, vol.31, nr.4, p. 1191-1235
2. **Allen, L. & Sanders, A.** (2004), *“Incorporating Systemic Influences Into Risk*

**CONTRIBUTII PRIVIND PERFECTIONAREA ANALIZEI SI MANAGEMENTULUI ACTIVELOR
SI PASIVELOR ÎN UNITĂȚI ALE COOPERATIEI DE CREDIT DIN ROMÂNIA**

- Measurement: A Survey of Literature*”, *Journal of Financial Services Research*, vol. 26, p.162-191
3. **Altman, E.I.** (2005), “*An emerging market credit scoring system for corporate bonds*”, *Emerging Market Review*, nr.6, p.311-323
 4. **Anghel L.**(2010) *Noile reglementări bancare*, Ziarul Financiar, 13.09.2010
 5. **Basno C.** (2002) *Ratingul sau notarea creanțelor și a instituțiilor de credit*, *Revista Contabilitatea, Expertiza și Auditul Afacerilor*, nr.2, București,
 6. **Bejenaru, A.** (2006), *Acordul Basel II-Cerințe privind perfecționarea managementului riscului în instituțiile de credit*, *Revista Finanțe publice și contabilitate*, nr.6, București.
 7. **Bejenaru, A.** (2007), *Riscul operațional în activitatea instituțiilor de credit*, *Revista Finanțe publice și contabilitate*, nr.5, București.
 8. **Beju, D.** (2004), “*The National Bank of Romania and its role in transition process*”, *Revista Studia Universitatis Babeș-Balyai, Oeconomica*, XLIX, nr.2.
 9. **Berkowitz, J., Brien, J.** (2001), *How Accurate are Value-at-Risk Models at Commercial Banks*, Graduate School of Management Division of Research and Statistics University of California, Irvine Federal Reserve Board.
 10. **Choi I.** (2001) *Unit Root Tests for Panel Data*, *Journal Money and Banking* 20: 249-272
 11. **Clay M., Farley P., Hunt R., and LaFleche T.,** (2010) *EMEA Banking 2010 Top 10 Predictions: The Year of Intelligence (Ediție Electronică)*, http://www.amazon.com/EMEA-Banking-2010-Top-Predictions/dp/B0036OGFJW/ref=sr_1_196?ie=UTF8&s=books&qid=1265271202&sr=1-196
 12. **Collier, C., Forbush, S., Nuxoll, D.A.** (2003), *Evaluating the Vulnerability of Banks and Thrifts to a Real Estate Crisis*, F.D.I.C. Banking Review.
 13. **Down, K.** (2006), *Measuring Market Risk*, John Wiley & Sons. Chichester, Eurobank Research, November.
 14. **Firer, C.** (1999), *Driving Financial Performance Through the du Pont identity: A strategic use the Financial Analysis and Planning*, *Financial Practice and Education Review*, Spring/Summer
 15. **Fisher R.A** (1933) *Statistical Methods for Research Workers*, 4th Edition, Edinburg: Oliver&Boyd
 16. **Gherasim, A.** (1995), *Măsurarea riscului*, *Revista Tribuna Economică*, nr. 46-47, București.

**CONTRIBUTII PRIVIND PERFECTIONAREA ANALIZEI SI MANAGEMENTULUI ACTIVELO
SI PASIVELOR ÎN UNITĂȚI ALE COOPERATIEI DE CREDIT DIN ROMÂNIA**

17. **Hausman J.A.** (1978) *Specification Tests in Econometrics*, Econometrica, vol.46, pp.1251-1271
18. **Hoggarth, G., Logan, A., Zicchino, I.** (2004), *Macro Stress Tests of U.K. Banks*, Manuscript, Bank of England
19. **Maddala, Sh.Wu G.S** (1999) *A comparative Study of Unit Root Tests with Panel Data and a new Simple Statistics*, Oxford Bulletin of Economics and Statistics, Special Issue 0305-9049
20. **Neagu, F.** (2003), *Integrarea europeană a sectorului bancar românesc*, Oeconomica 4, București
21. **Neagu, F., Mărgărit, A.** (2005), *Riscurile pentru stabilitatea financiară din România generate de sectorul populației*, Caiete de studii ale Băncii Naționale a României nr. 14, București
22. **Neagu, F., Mărgărit, A., Copaciu, M., Răcaru, I., Mircea, R., Andrassy, A.** (2006)- *Creditul neguvernamental în România: perspective și implicații*, Caiete de studii ale Băncii Naționale a României nr. 15, București
23. **Philips P.C.B, P.Perron** (1988) *Testing for Unit Roots in Time Series Regression*, Biometrika, 75: 335-346
24. **Rajan, R., Zingales, L.** (2003), *Banks and Markets: The Changing Character of European Finance*, NBER Working Paper 9595
25. **Rusovici Al.** (1999) Cum se determină rating-ul, Revista Tribuna Economică, nr. 12, București,
26. **Stancu, I., Bălu, F.** (2006), *Utilizarea metodologiei VaR pentru măsurarea și prevenirea riscului valutar*, Revistă de Economie Teoretică și Aplicată, nr.7, București
27. **Tiplea A.** (2011), *Market risk at Credit Unions*, Review of Business Research, 11-1,2011 IABE.eu, Barcelona
28. **Tiplea A.** (2011) *Assets' structure at Credit Unions*, "European Integration – New Challenges" 7th Edition, University of Oradea, Faculty of Economics, Romania, 27 - 28 may 2011
29. **Tiplea A.** (coautor) (2010) *Simularea sistemului uniform de rating bancar CAAMPL*, vol „Sesiunea stiintifica a cadrelor didactice din UBV”, Cluj-Napoca
30. **Tiplea A.** (coautor), (2010), *Analysis of the value added by the additive method*, "European Integration – New Challenges" 6th Edition, University of Oradea, Faculty of Economics, Romania, 28 - 29 may 2010;

**CONTRIBUTII PRIVIND PERFECTIONAREA ANALIZEI SI MANAGEMENTULUI ACTIVELOR
SI PASIVELOR ÎN UNITĂȚI ALE COOPERĂȚIEI DE CREDIT DIN ROMÂNIA**

31. **Tiplea A.** (coautor), (2010), *Solvency indicator in the credit cooperatives "European Integration – New Challenges"* 6th Edition, University of Oradea, Faculty of Economics, Romania, 28 - 29 MAY 2010 ;
32. **Tiplea A.** (coautor), (2010), *Indicatorul de lichiditate in cadrul cooperației de credit*, vol „Sesiunea științifică a cadrelor didactice din UBV”, Cluj-Napoca
33. **Tiplea A.** , (coautor) (2010) *Capital adequacy of credit institutions*, Series Oeconomica, Universitatea Bogdan Vodă, Cluj-Napoca
34. **Wald A.** (1939) *Contributions to the Theory of Statistical Estimation and Testing Hypotheses*, Annals of Mathematical Statistics 10(4): 299 – 326
35. **Yee C.Y., Cheah Ch.Y.J.** (2006), *Fundamental Analysis of Profitability of Large Engineering and Construction Firms*, Journal of Management în Engineering, ASCE/October, p.203, DOI:101061/(ASCE) 0742-597X(2006)22:4(203)
36. ^{xxx} (2005), *Risc operațional – De la cadru general la modelare*, Risk Management Forum, 12 octombrie.
37. ^{xxx} B.N.R. (2006), *Creditul neguvernamental în România : perspective și implicații*, Caiete de studii, nr.15.
38. ^{xxx} B.N.R. (2006), *Rolul companiilor nefinanciare în asigurarea și menținerea stabilității financiare*. Caiete de studii, nr.17.

C. Dicționare și rapoarte anuale

1. **Bernard, Y., Colli, J.C** (1994), *Vocabular economic și financiar*, Editura Humanitas, București
2. **Ceașu, I.** (2000), *Dicționar enciclopedic managerial*, Editura Academică de Management, București
3. **Coteanu, I., Seche, L., Seche, M.** (1998), *Dicționarul Explicativ al Limbii Române*, Editura Univers Enciclopedic, București
4. **Kirișescu C.C., Dobrescu E.M.** (1998), *Mica enciclopedie*, Editura Expert, București
5. **Banca Centrală Europeană**, (2004), *Financial FDI to the EU accession countries*, Directorate General International and European Relations, Frankfurt em Main
6. **Banca Mondială** (2005), *Capital Markets and Non-bank Financial Institutions in Romania. Assessment of Key Issues and Recommendations for Development*, World

**CONTRIBUTII PRIVIND PERFECTIONAREA ANALIZEI SI MANAGEMENTULUI ACTIVELOR
SI PASIVELOR ÎN UNITĂȚI ALE COOPERATIEI DE CREDIT DIN ROMÂNIA**

Bank Working Papers no. 45, 2005, Washington D.C.

7. Banca Națională a României - *Buletine lunare, 2000-2009*

8. Banca Națională a României - *Rapoarte anuale, 2001-2008*

9. Standardele Internaționale de Contabilitate (2001), Editura Economică, București

D. Legislație

*** 32001L0024 – Directive 2001/24/EC of the European Parliament and of the Council of 4 April 2001 on the re-organization and winding up of credit institutions.

*** 32002L0047 – Directive 2002/47/EC of the European Parliament and of the Council of 6 June 2002 on financial collateral arrangements.

*** 386L0635 (Annual and Consolidated Accounts Directive) – Council Directive 86/635/EEC of 8 December 1986 on the annual accounts and consolidated accounts of banks and other financial institutions.

*** 393L0006 (Capital Adequacy Directive) – Council Directive 93/6/EEC of 15 March 1993 on the capital adequacy of investment firms and credit institutions (Annex V), modificată de 398L0031 – Directive 98/31/EC of the European Parliament and of the Council of 22 June 1998 amending Council Directive 93/6/EEC on the capital adequacy of investment firms and credit institutions și de 398L0033 – Directive 98/33/EC of the European Parliament and of the Council of 22 June 1998 amending Article 12 of Council Directive 77/780/EEC on the taking up and pursuit of the business of credit institutions, Articles 2, 5, 6, 7, 8 of and Annexes II and III to Council Directive 89/647/EEC on a solvency ratio for credit institutions and Article 2 of and Annex II to Council Directive 93/6/EEC on the capital adequacy of investment firms and credit institutions.

*** 397L0005 (Cross-Border Credit Transfers Directive) – Directive 97/5/EC of the European Parliament and of the Council of 27 January 1997 on cross-border credit transfers.

*** Basle Committee on Banking Supervision, 1999, „Credit Risk Modelling: Current Practices and Applications”.

*** Basle Committee on Banking Supervision, International Convergence of Capital Measurement and Capital Standards, A Revised Framework, Bank of International Settlements, June 2004.

*** Circulara BNR nr. 21 din 1.07.2002, privind modificarea și completarea Regulamentului nr. 1/2001 privind organizarea și funcționarea la Banca Națională a României a Centralei Incidentelor de Plăți publicată în M.Of. nr. 521 din 18.07.2002..

*** HG nr. 387 din 18.05.1999 privind organizarea și funcționarea Agenției de Valorificare a

**CONTRIBUTII PRIVIND PERFECTIONAREA ANALIZEI SI MANAGEMENTULUI ACTIVELOR
SI PASIVELOR ÎN UNITĂȚI ALE COOPERATIEI DE CREDIT DIN ROMÂNIA**

Activelor Bancare, publicată în M.Of. partea I, nr.224 din 20.05.1999.

*** 300L0012 – Directive 2000/12/EC of the European Parliament and of the Council of 20 March 2000 relating to the taking up and pursuit of the business of credit institutions, amendată de 300L0028 – Directive 2000/28/EC of the European Parliament and of the Council of 18 September 2000 amending Directive 2000/12/EC relating to the taking up and pursuit of the business of credit institutions.

*** Legea nr. 31 (r2) din 16.11.1990, privind societățile comerciale, republicată în M.Of. nr. 1066 din 17.11.2004.

*** Legea contabilității nr. 82 (r3) din 24.12.1991, republicată în M.Of. nr. 48 din 14.01.2005

*** Legea nr.83 din 21.05.1997, privind privatizarea băncilor comerciale la care statul este acționar, publicată în M.Of. Nr. 98 din 23.05.1997 privind privatizarea băncilor comerciale la care statul este acționar

*** Legea nr. 58 (r1) din 05.03.1998, privind activitatea bancară, modificată prin Legea nr. 485 din 18.11.2003, publicată în M. Of. nr. 876 din 10/12/2003, pentru modificarea și completarea Legii bancare nr. 58/1998, republicată în M.Of. nr. 78 din 24.01.2005

*** Legea nr. 99 din 26.05.1999, privind unele măsuri pentru accelerarea reformei economice, publicată în M. Of. nr. 236 din 27.05.1999

*** Legea nr. 330 din 08.07.2003 pentru aprobarea Ordonanței de Urgență a Guvernului nr. 200/2002 privind societățile de credit ipotecar, publicată

*** Legea nr. 312 din 28.06.2004, privind Statutul Băncii Naționale a României, publicată în M.Of. nr. 582 din 30.06.2004

*** Legea nr.85 din 2006 privind procedura insolvenței, publicată în M.Of. partea I, nr.359 din 2006.

*** Norma BNR nr. 6 din 12.06.1995, privind autorizarea societăților bancare, publicată în M.Of. partea I, nr.128 din 27.06.1995

*** Norma BNR nr.8 din 26.04.1999, privind limitarea riscului de credit al băncilor, publicată în M.Of.Nr. 245 din 1.06.1999

*** Norma BNR nr.1 din 09.04.2001, privind lichiditatea băncilor, publicată în M. Of. Nr. 201 din 20.04.2001

*** Norma BNR nr. 4 din 25.09.2001, privind supravegherea pozițiilor valutare ale băncilor, publicată în M.Of. nr. 631 din 09.10.2001, modificată prin Norma nr. 14 din 20.12.2004, publicată în M.Of. nr. 1259 din 27.12.2004, pentru modificarea și completarea Normelor Băncii Naționale a României nr. 4/2001 privind supravegherea pozițiilor valutare ale băncilor.

**CONTRIBUȚII PRIVIND PERFECTIONAREA ANALIZEI ȘI MANAGEMENTULUI ACTIVELOR
ȘI PASIVELOR ÎN UNITĂȚI ALE COOPERATIEI DE CREDIT DIN ROMÂNIA**

*** Norma BNR nr. 3 din 26.02.2002, privind standardele de cunoaștere a clienței, publicată în M.Of. nr. 154 din 4.03.2002, modificată prin Norma Băncii Naționale a României nr. 13 din 15.12.2003, publicată în M.Of. nr. 921 din 22.12.2003, pentru modificarea și completarea Normelor Băncii Naționale a României nr. 3/2002 privind standardele de cunoaștere a clienței.

*** Norma BNR nr. 7 din 13.06.2003, privind lichiditatea băncilor, publicată în M. Of. Nr. 450 din 25.06.2003

*** Norma BNR nr. 11 din 15.12.2003, privind supravegherea pe bază individuală și consolidată a fondurilor proprii, publicată în M.Of. nr. 17 din 9.01.2004

*** Norma BNR nr. 12 din 15.12.2003, privind supravegherea solvabilității și expunerilor mari ale instituțiilor de credit, publicată în M.Of. nr. 51 din 21.01.2004

*** Norma BNR nr. 17 din 18.12.2003, privind organizarea și controlul intern al activității instituțiilor de credit și administrarea riscurilor semnificative, precum și organizarea și desfășurarea activității de audit intern a instituțiilor de credit, publicată în M.Of. nr. 47 din 20.01.2004

*** Norma BNR nr. 5 din 24.06.2004, privind adecvarea capitalului instituțiilor de credit, publicată în M.Of. nr. 768 din 23.08.2004, modificată și completată prin Circulara Băncii Naționale a României nr. 30 din 20.12.2004, publicată în M.Of. nr. 1249 din 24.12.2004, pentru modificarea și completarea Normelor Băncii Naționale a României nr. 5/2004, privind adecvarea capitalului instituțiilor de credit și prin Circulara Băncii Naționale a României nr. 18 din 8.06.2005, publicată în M.Of. nr. 504 din 14.06.2005, pentru modificarea Normelor Băncii Naționale a României nr. 5/2004 privind adecvarea capitalului instituțiilor de credit, cu modificările și completările ulterioare.

*** Norma BNR nr. 9 din 20.08.2004, pentru completarea și modificarea Normelor Băncii Naționale a României nr. 12/2003 privind supravegherea solvabilității și expunerilor mari ale instituțiilor de credit, publicată în M.Of. nr. 786 din 26.08.2004

*** Norma BNR nr. 10 din 27.09.2004, privind autorizarea băncilor, instituțiilor emitente de monedă electronică, altele decât băncile, a caselor de economii pentru domeniul locativ și a sucursalelor din România ale instituțiilor de credit străine, publicată în M.Of. nr. 945 din 15.10.2004

*** Norma BNR nr. 11 din 01.11.2004, privind modificările în situația băncilor, instituțiilor emitente de monedă electronică, altele decât băncile, a caselor de economii pentru domeniul locativ și a sucursalelor instituțiilor de credit străine, publicată în M.Of. nr. 1099 din 25.11.2004

*** Norma BNR nr. 15 din 20.12.2004, privind principiile supravegherii pe bază consolidată a instituțiilor de credit, publicată în M.Of. nr. 1276 din 30.12.2004

*** Norma BNR nr.10 din 27.07.2005, privind limitarea riscului de credit la creditele destinate persoanelor fizice, publicată în M.Of.nr. 683 din 29.07.2005, modificată și completată prin Norma

**CONTRIBUTII PRIVIND PERFECTIONAREA ANALIZEI SI MANAGEMENTULUI ACTIVELOR
SI PASIVELOR ÎN UNITĂȚI ALE COOPERATIEI DE CREDIT DIN ROMÂNIA**

BNR nr.20 din 13.09.2006, publicată în M.Of. nr. 800 din 22.09.2006, pentru modificarea și completarea Normei BNR nr.10/2005 privind limitarea riscului de credit la creditele destinate persoanelor fizice.

*** Norma BNR nr. 11 din 8.09.2005, privind limitarea gradului de concentrare a expunerilor din credite în valută, publicată în M.Of. nr. 840 din 16.09.2005

*** Norma BNR nr. 20 din 13.09.2006, privind limitarea riscului de credit la creditele destinate persoanelor fizice, publicată în M.Of. nr. 800 din 22.09.2006

*** Norma BNR nr.11 din 29.06.2006 privind modificarea și completarea Normelor metodologice ale BNR nr.12/2002 pentru aplicarea Regulamentului BNR nr.5/2002 privind clasificarea creditelor și plasamentelor, precum și constituirea, regularizarea și utilizarea provizioanelor specifice de risc de credit, cu modificările și completările ulterioare, publicată în M.Of. partea I nr.586 din 06.07.2006.

*** OUG nr. 99 din 6.12.2006, privind instituțiile de credit și adecvarea capitalului, publicată în M.Of. nr. 1027 din 27.12.2006, aprobată, completată și modificată prin Legea nr. 227 din 4.07.2007, publicată în M.Of. nr. 480 din 18.07.2007, pentru aprobarea OUG nr. 99/2006 privind instituțiile de credit și adecvarea capitalului.

*** OG nr. 10 din 22.01.2004, privind procedura reorganizării judiciare și a falimentului instituțiilor de credit, publicată în M.Of. I nr. 84 din 30.01.2004, aprobată și modificată prin Legea nr. 278 din 23.06.2004, publicată în M.Of. nr. 579 din 30.06.2004, pentru aprobarea OG nr. 10/2004 privind procedura reorganizării judiciare și a falimentului instituțiilor de credit.

*** OG nr. 6 din 22.01.2004, privind transferurile transfrontaliere, publicată în M.Of. nr. 82 din 30.01.2004

*** OG nr. 23 din 22.03.2006, pentru modificarea și completarea Ordonanței Guvernului nr.39/1996, privind înființarea și funcționarea Fondului de garantare a depozitelor în sistemul bancar, publicată în M.Of. partea I, nr.278 din 28.03.2006.

*** Regulamentul BNR 1 din 23.02.2001, privind organizarea și funcționarea la Banca Națională a României a Centralei Incidentelor de Plăți, publicat în M.Of. nr. 120 din 9.03.2001 modificat prin Circulara Băncii Naționale a României nr. 21 din 1.07.2002, publicată în M.Of. nr. 521 din 18.07.2002, Circulara Băncii Naționale a României nr. 15 din 26.07.2004 publicată în M.Of. nr. 689 din 30.07.2004 și prin Regulamentul nr.7 din 26.07.2005, publicat în M.Of. I nr.683 din 20.07.2005, pentru modificarea Regulamentului nr. 1/2001 privind organizarea și funcționarea la Banca Națională a României a Centralei Incidentelor de Plăți.

*** Regulamentul BNR nr. 5 din 22.07.2002, privind clasificarea creditelor și plasamentelor,

**CONTRIBUȚII PRIVIND PERFECTIONAREA ANALIZEI ȘI MANAGEMENTULUI ACTIVELOR
ȘI PASIVELOR ÎN UNITĂȚI ALE COOPERATIEI DE CREDIT DIN ROMÂNIA**

precum și constituirea, regularizarea și utilizarea provizioanelor specifice de risc de credit, publicat în M.Of. nr. 626 din 23.08.2002, modificat prin Regulamentul Băncii Naționale a României nr. 7 din 03.12.2002 publicat în M.Of. nr. 906 din 13.12.2002, prin Regulamentul Băncii Naționale a României nr. 8 din 08.09.2005, publicat în M.Of. nr. 840 din 16.09.2005, prin Regulamentul Băncii Naționale a României nr. 12 din 11.12.2006, publicat în M.Of. nr.1044 din 29.12.2006, prin Regulamentul Băncii Naționale a României nr. 4 din 12.03.2007, publicat în M.Of. nr. 189 din 19.03.2007, și prin Regulamentul Băncii Naționale a României nr. 5 din 25.06.2007, publicat în M.Of. nr. 434 din 28.06.2007, privind modificarea și completarea Regulamentului Băncii Naționale a României nr. 5/2002 privind clasificarea creditelor și plasamentelor, precum și constituirea, regularizarea și utilizarea provizioanelor specifice de risc de credit și Normele metodologice nr. 12/2002 pentru aplicarea acestuia.

*** Regulamentul BNR nr.6 din 24.07.2002, privind regimul rezervelor minime obligatorii, cu modificările ulterioare, publicat în M.Of. nr. 566 din 1.08.2002

*** Regulamentul BNR nr.7 din 03.12.2002, privind clasificarea creditelor și plasamentelor, precum și constituirea, regularizarea și utilizarea provizioanelor specifice de risc de credit, publicat în M.Of. nr. 906 din 19.12.2002

*** Regulamentul BNR nr. 4 din 07.04.2004, privind organizarea și funcționarea la Banca Națională a României a Centralei Riscurilor Bancare, publicat în M.Of. nr. 739 din 16.08.2004, modificat prin Regulamentul Băncii Naționale a României nr.2 din 09.03.2007, publicat în M.Of. nr.240 din 6.04.2007, pentru modificarea Regulamentului Băncii Naționale a României nr. 4/2004 privind organizarea și funcționarea la Banca Națională a României a Centralei Riscurilor Bancare.

*** Regulamentul BNR nr. 4 din 1.04.2005, publicat în M.Of. nr. 297 din 8.04.2005 privind regimul valutar, publicat în M.Of. nr. 297 din 8.04.2005

*** Regulamentul BNR nr.10 din 11.12.2006, privind notificarea sucursalelor instituțiilor de credit și prestări de servicii in mod direct, publicat în M.Of. partea I, nr. 1044 din 29.12.2006

*** Regulamentul BNR nr. 14 din 14.12.2006, privind tratamentul riscului de credit pentru instituțiile de credit și firmele de investiții potrivit abordării standard, publicat în M. Of. nr. 1033 bis din 27.12.2006

*** Regulamentul BNR nr. 18 din 14.12.2006, privind fondurile proprii ale instituțiilor de credit și ale firmelor de investiții, publicat în M. Of. Partea I, nr. 1034 bis din 27.12.2006

*** Regulamentul BNR nr. 19 din 14.12.2006, privind tehnicile de diminuare a riscului de credit utilizate de instituțiile de credit și firmele de investiții, publicat în M. Of. Nr. 1034 bis din 27.12.2006

**CONTRIBUTII PRIVIND PERFECTIONAREA ANALIZEI SI MANAGEMENTULUI ACTIVELOR
SI PASIVELOR ÎN UNITĂȚI ALE COOPERĂȚIEI DE CREDIT DIN ROMÂNIA**

*** Regulamentul BNR nr.24 din 14.12.2006,6 privind determinarea cerințelor minime de capital ale instituțiilor de credit și ale firmelor de investiții pentru riscul operațional, publicat în M.Of. partea I, nr. 1035 bis din 28.12.2006.

*** Regulamentul BNR nr.3 din 12.03.2007, privind limitarea riscului de credit la creditele destinate persoanelor fizice, publicat în M.Of. nr. 177 din 14.03.2007.

*** Regulamentul BNR nr. 3 din 23.01.2008, privind recunoașterea instituțiilor externe de evaluare a creditului, publicat în M.Of. partea I nr.120 din 15.02.2008.

*** Regulamentul BNR nr.5 din 18.02.2008, privind aprobarea utilizării abordării standard ori a abordării standard alternative pentru riscul operațional, publicat în M.Of. partea I, nr. 173 din 06.03.2008.

E. ADRESE WEB

1. www.bnro.ro Banca Națională a României
2. www.birouldecredit.ro
3. www.en.wikipedia.org Wikipedia
4. www.davidlane.com Banking Dictionary
5. www.insse.ro Institutul Național de Statisti
6. www.ebsco.ro
7. www.economice.ro
8. www.ecb.int
9. www.creditcoop.ro